

Rozdział II

Postępowanie o udzielenie zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne – przygotowanie

Właściwe przygotowanie postępowania unijnego warunkuje jego prawidłowy przebieg. W niniejszym rozdziale ustalimy, co zamawiający chce kupić oraz jaki będzie najlepszy sposób na realizację jego potrzeb. Nie bez znaczenia jest sposób prowadzenia postępowania w zakresie sposobu porozumiewania się zamawiającego z wykonawcą i co się stanie, gdy nie zachowamy formy narzuconej ustawą.

1. Wielkość progu unijnego

Próg unijny – dotychczas znany uczestnikom postępowania jako zwrot potoczny, rozumiany jako kwota, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, uwzględniający przepisy prawa Unii Europejskiej. W upzp ustawodawca wprowadził do definicji legalnych ten zwyczajowy zwrot, jednocześnie uściślając w art. 3 ust. 1, jak należy interpretować pojęcie „progi unijne”. I tak progi unijne należy rozumieć jako kwoty wartości zamówień lub konkursów określone w obwieszczeniu Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z 3 grudnia 2023 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P. poz. 1344), obowiązujące w latach 2024 i 2025:

- a) roboty budowlane – 5 538 000 euro – 25 680 260 zł,
- b) dostawy i usługi – sektor rządowy – 143 000 euro – 663 105 zł,
- c) dostawy i usługi – sektor samorządowy – 221 000 euro – 1 024 799 zł,
- d) usługi społeczne i inne szczególne usługi – 750 000 euro – 3 477 825 zł,
- e) usługi społeczne i inne szczególne usługi – zamawiający sektorowi – 1 000 000 euro – 4 637 100 zł,

- f) dostawy i usługi udzielane przez zamawiających publicznych lub zamawiających sektrowych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa – 443 000 euro – 2 054 235 zł,
- g) roboty budowlane udzielane przez zamawiających publicznych lub zamawiających sektrowych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa – 5 538 000 euro – 25 680 260 zł,
- h) art. 30 ust. 4 upzp – 80 000 euro – 370 968 zł,
- i) art. 108 ust. 2, art. 220 ust. 1 pkt 2, art. 446 ust. 1 pkt 3, art. 593 ust. 2, art. 613 ust. 2 pkt 2 oraz art. 620 ust. 2 pkt 2 i 3 upzp – 10 000 000 euro – 46 371 000 zł,
- j) art. 108 ust. 2, art. 220 ust. 1 pkt 2, art. 446 ust. 1 pkt 3, art. 593 ust. 2, art. 613 ust. 2 pkt 1 oraz art. 620 ust. 2 pkt 2 i 3 upzp – 20 000 000 euro – 92 742 000 zł.

Średni kurs złotego w stosunku do euro to 4,6371 zł.

2. Analiza potrzeb zamawiającego

Ustawodawca, dyspozycją art. 83 upzp, przed wszczęciem postępowania, narzuca zamawiającemu obowiązkowy etap związany z identyfikacją przedmiotu zamówienia: **analizę potrzeb zamawiającego** (dalej „analiza”).

Analiza to znany już zamawiającym instrument służący do identyfikacji potrzeb. Każda osoba, opisująca przedmiot zamówienia, faktycznie dokonywała czynności związanych z identyfikacją zakupu, obejmującą możliwości wykonania we własnym zakresie czy zlecenia firmie zewnętrznej. A jeżeli zamawiający decydował się na zlecenie firmie zewnętrznej, co jest jednoznaczne z ogłoszeniem postępowania, to zawsze miał na względzie maksymalną efektywność z zaangażowanych środków finansowych oraz optymalny dobór metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Obowiązek ten wynika wprost z ustawy o finansach publicznych (art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a) i lit. b), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

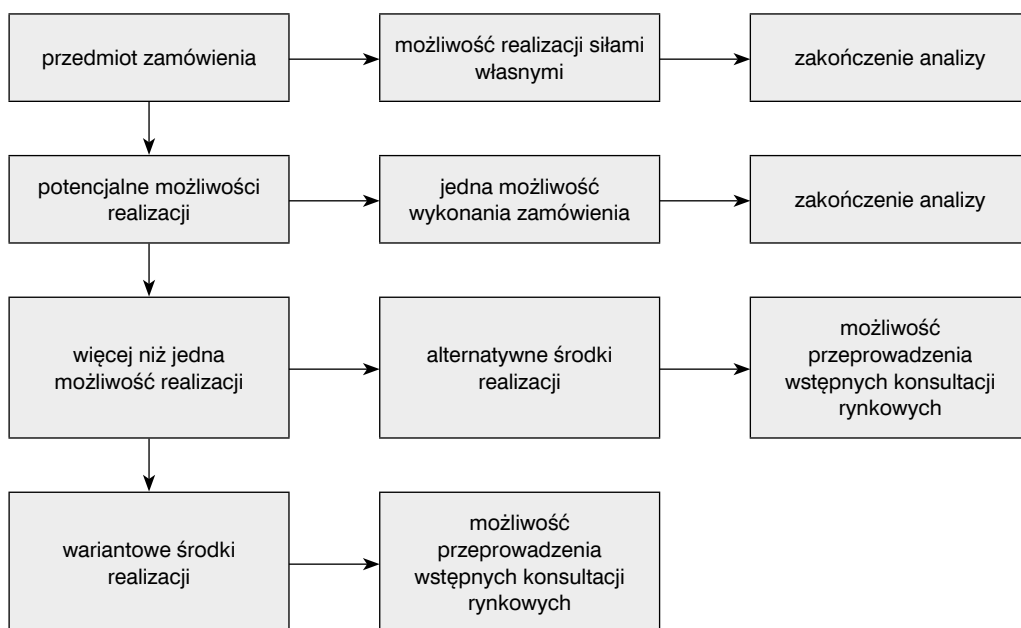
Obecnie obowiązująca ustawa sformalizowała proces analizy, wskazując na obowiązkowe czynności, które zamawiający musi zrealizować i udokumentować, z zastrzeżeniem, że ustawodawca nie wskazał ani formy dokumentu, ani terminu przeprowadzenia analizy. W art. 83 ust. 1 upzp zawarta jest jedynie informacja o konieczności wykazania dokonanej analizy: „przed wszczęciem postępowania”. Co oznacza taki zapis? Zamawiający może dokonać analizy w dowolnym czasie, w przypadku zidentyfikowania potrzeby, nie później jednak niż przed terminem wszczęcia postępowania. Nie może mieć miejsca sytuacja, w której zamawiający wszczyna postępowanie, a dopiero w trakcie trwania procedury „dorabia” dokument potwierdzający efektywność wybranej metody czy zakupu.

Zamawiający, przed wszczęciem postępowania, z wyjątkiem postępowań prowadzonych w trybie negocjacji bez ogłoszenia i zamówień z wolnej ręki, przeprowadza:

- 1) badanie możliwości zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb z wykorzystaniem zasobów własnych oraz
- 2) badanie rynku w zakresie:
 - alternatywnych środków zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb,
 - możliwych wariantów realizacji zamówienia,
 - potencjalnego wskazania jednej możliwości realizacji zamówienia.

Analiza przebiega zgodnie z poniższym schematem.

Schemat 1. Analiza zapotrzebowania zamawiającego

Analiza zawsze musi prowadzić do określonych wniosków, które mają pomóc zamawiającemu w opisie przedmiotu zamówienia i wyborze właściwego trybu postępowania.

Wniosek nr 1 – wartość szacunkowa zamówienia dla każdego z wariantów. Należy wskazać, o ile to możliwe, wartość szacunkową zamówienia w przypadku wyboru:

- a) realizacji przedmiotu zamówienia środkami własnymi. Wartość szacunkowa musi zawierać koszty pracy pracowników zamawiającego, delegowanych do realizacji danego projektu, dodatkowe dostawy, roboty budowlane lub usługi niezbędne do prawidłowego przebiegu procesu,
- b) realizacji przedmiotu zamówienia środkami zewnętrznymi, czyli ogłoszenie postępowania. Należy uwzględnić wartość zamówienia w rozróżnieniu na sposób realizacji: tylko jedna możliwość, możliwości alternatywne (jakie i za ile), możliwości wariantowe (jakie i za ile).

Wniosek nr 2 – możliwość podziału zamówienia na części. Obowiązuje zasada takiego udzielania zamówień, aby aktywizować rynek małych i średnich przedsiębiorstw. Przygotowując analizę, należy zatem rozpatrzyć możliwość podziału zamówienia na części, w poszczególnych wersjach (warianty i alternatywy).

Wniosek nr 3 – przewidywany tryb udzielenia zamówienia. Należy rozpoznać przesłanki umożliwiające wybór jednego z trybów udzielania zamówienia.

Wniosek nr 4 – możliwość uwzględnienia aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych zamówienia. W zależności od wybranego wariantu należy ocenić, czy przy realizacji przedmiotu zamówienia możemy postawić wymagania szczególne dotyczące: możliwości zatrudnienia osób społecznie wykluczonych. Listę potencjalnych grup wykluczonych ustawodawca wskazał w art. 94 upzp. Stąd zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy mający status zakładu pracy chronionej, spółdzielnie socjalne oraz inni wykonawcy, których głównym celem lub głównym celem działalności ich wyodrębnionych organizacyjnie jednostek, które będą realizowały zamówienie, jest społeczna i zawodowa integracja osób społecznie marginalizowanych, w szczególności:

- 1) osób niepełnosprawnych w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 2) bezrobotnych w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 3) osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonujących innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 4) osób usamodzielnianych, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 5) pozbawionych wolności lub zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- 6) osób z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- 7) osób bezdomnych;
- 8) osób, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- 9) osób do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia;
- 10) osób będących członkami mniejszości znajdującej się w niekorzystnej sytuacji, w szczególności będących członkami mniejszości narodowych i etnicznych w rozumieniu ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

– pod warunkiem, że procentowy wskaźnik zatrudnienia osób należących do jednej lub więcej kategorii, o których mowa w pkt 1–10, jest nie mniejszy niż 30% osób zatrudnionych u wykonawcy albo w jego jednostce, która będzie realizowała zamówienie.